
Od:
Wysłano: poniedziałek, 8 czerwca 2026 08:00
Do: petycje
Temat: PETYCJA OBYWATELSKA – Propozycja włączenia postulatu zintegrowanego programu recyklingowego do agendy inicjatyw prezydenckich.

Babice, 8 czerwca 2026 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Prezydenta RP – Biuro Inicjatyw Obywatelskich

PETYCJA OBYWATELSKA

w sprawie rozważenia prezydenckiej inicjatywy referendalnej lub legislacyjnej na rzecz modernizacji systemów gospodarki odpadami poprzez wdrożenie jednolitego programu recyklingowego non-profit.

Zwracam się do Pana Prezydenta, jako rzecznika interesów obywatelskich, z uprzejmą prośbą o przeanalizowanie możliwości włączenia poniższego zagadnienia do agendy prezydenckich debat, wniosków referendalnych lub przyszłej inicjatywy ustawodawczej. Pismo to stanowi zarys obywatelskiej propozycji ukierunkowanej na ewolucję obecnych modeli kaucyjnych w stronę nowoczesnego, jednolitego programu krajowego, opartego na wiodących wzorcach międzynarodowych, takich jak norweski scentralizowany system Inffinitum.

UZASADNIENIE I ZARYS KONCEPCJI:

Obecny model dystrybucji żywności generuje duże ilości plastikowych odpadów. Przetwarzanie i przetapianie plastiku jest mało efektywne, podczas gdy szkło jest materiałem neutralnym dla zdrowia i nadającym się do wielokrotnego użytku bez utraty jakości. Jako obywatel uważam, że warto rozważyć poddanie pod debatę publiczną lub ogólnokrajowe referendum pytania o charakterze systemowym, które wskaże kierunek rozwoju bezpiecznej gospodarki obiegu zamkniętego:

„Czy jest Pani/Pan za wprowadzeniem powszechnego, scentralizowanego systemu recyklingowego działającego w formule non-profit, który poprzez system stawek podatkowych promowałby opakowania szklane wielokrotnego użytku kosztem materiałów uciążliwych dla środowiska?”

PROPOZYCJE KIERUNKOWE DO DALSZEJ ANALIZY PRZEZ SPECJALISTÓW (OPARTE NA ANALOGIACH RYNKOWYCH):

1. Wdrożenie jednego centralnego operatora non-profit: Zarządzanie systemem przez jedną strukturę branżową chroni rynek przed wyprowadzaniem kapitału z kraju z tytułu tak zwanych niezwróconych kaucji. Środki te pozostawałyby w systemie i finansowały między innymi stałe opłaty manipulacyjne dla małych, rodzimych sklepów detalicznych za obsługę zwrotów, co zapewnia pełną bezparagonowość systemu dla obywatela.
2. Promocja matryc szkła hartowanego: Program nie wyklucza innych tworzyw, ale w celu ułatwienia logistyki proponuje uniwersalne matryce słoików z grubego szkła hartowanego. Działałoby to analogicznie do obecnego rynku piwnego w Polsce, gdzie identyczna szklana butelka zwrotna wielokrotnie krąży w obiegu między różnymi producentami, a marka różni się tylko papierową etykietą mocowaną na naturalne, łatwo zmywalne eko-kleje skrobiowe. System dla zachowania pełnej wygody konsumenta i higieny obejmowałby zwrot słoików w całości wraz z zamknięciami, które byłyby odkręcane mechanicznie i segregowane surowcowo bezpośrednio w centrach operatora.
3. Nowoczesne oczyszczanie i dwustopniowe bezpieczeństwo automatyczne: Automaty sklepowe dokonywałyby wstępnego skanowania kodu QR lub 2D (odpornego na brud) oraz weryfikacji wagowej z zapasem tolerancji na resztki jedzenia. Z kolei w centrach operatora, przed wyparzeniem pod ciśnieniem w autoklawach w temperaturze powyżej 121 stopni Celsjusza, słoiki przechodziłyby zaawansowaną weryfikację

laserową 3D. System ten bezbłędnie rozpoznawałby uniwersalną geometrię opakowania w przypadku braku etykiety oraz odrzucałby do bezpiecznego przetopu w hucie wszelkie egzemplarze uszkodzone.

4. Zachęty podatkowe, ochrona rynku i blokada ucieczki od kaukcji: Proponuję, aby państwo wprowadziło system motywacyjny oparty na zróżnicowanych stawkach podatku ekologicznego: im dane opakowanie alternatywne, jak plastik, karton czy puszka, jest trudniejsze w recyklingu lub bardziej obciąża środowisko, tym wyższą stawką progresywną mogłoby zostać objęte. Producenci stosujący uniwersalne, wielorazowe matryce szklane hartowane byłoby całkowicie zwolnieni z tych opłat, uzyskując stawkę zero procent. Dodatkowo, w celu ochrony polskiego rynku przed napływem zagranicznego plastiku, towary importowane byłyby obejmowane ekologicznym podatkiem wyrównawczym u źródła, co da naturalną przewagę cenową rodzimym produktom w szkło. Środki te byłyby przekazywane na dotowanie darmowego transportu szkła zwrotnego za pomocą logistyki wstecznej – ciężarówki wracające z marketów na pusto zabierają słoiki.

Przedstawione postulaty to jedynie ogólny kierunek i zarys problemu, który wymaga dalszych, szczegółowych analiz inżynierskich, prawnych i ekonomicznych ze strony powołanych do tego specjalistów.

Z poważaniem,

DOKUMENT W FORMIE PROPOZYCJI OBYWATELSKIEJ OTRZYMALI RÓWNIEŻ:

1. Ministerstwo Klimatu i Środowiska
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii
3. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
4. Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (OSZ)
5. Posłowie na Sejm RP: M. Gromadzka, W. Różyński, J. Sachajko, B. Pejo, J. Mucha, J. Czerniak, P. Matysiak